

č.4/2019

červenec - září

Uhelňáček

Obsah

Úvodní slovo starosty	
Informace z obce	2. – 7.
Kultura v obci	8. – 11.
Mateřská školka	12.
Společenská kronika	13.
Mohlo by vás zajímat	14.

Důležité informace

- 27.10. *Drakjádá v 14:30 hod*
- 15.11. *Lampionový průvod v 17:00 hod.*
- 23.11. *Pouť sv. Kateřiny*
- 30.11. *Rozsvěcování vánočního stromčků*
- 6.12. *Mikulášská nadílka v 16:00*
- 25.1.2020 *V.Obecní ples*

Úvodní slovo starosty

Vážení spoluobčané,

Prázdniny a dovolené jsou pro většinu z nás nenávratně pryč a já pevně věřím, že jste načerpali hodně sil a zažili mnoho pěkného a zajímavého. Počasí v letních měsících připomínalo horskou dráhu, kdy horké dny střídaly chladné a deštivé. Tento střídavý charakter letošního léta však neměl vliv na práci na obecním úřadě a v zastupitelstvu obce. V červenci se nám podařilo získat veškerá stavební povolení k výstavbě již léta diskutovaných chodníků podél komunikace I/60. A tak nejtěžším rozhodováním pro zastupitelstvo bylo, zda využít vlastních našetřených finančních zdrojů a pustit se do výstavby chodníků okamžitě, nebo odložit výstavbu a zkusit štěstí při získání dotací ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Konečnému rozhodnutí předcházela vášnivá debata zastupitelů. Nakonec jsme se dohodli, že chodník postavíme již v letošním roce a jeho vybudování budeme financovat částečně z obecních zdrojů a částečně ze získaného úvěru. Termín dokončení chodníků je plánován na 10.12.2019. Ještě bych chtěl připomenout, že součástí tohoto projektu je výstavba autobusového zálivu ve směru na Jeseník, chodník okolo pomníku

směrem k mostku a dále k autobusové zastávce ve směru do Nových Vilémovic. Chodník bude pokračovat okolo lípy, staré zbrojnice až na hřiště. Ruku v ruce s výstavbou chodníků je i dokončení akce „Revitalizace zeleně veřejných prostranství – Uhelná“, která řeší mimo jiné i pomník a jeho okolí. Skalka včetně pozadí pomníku získá nový kabát a okolí pomníku bude zatravněné. Opět připomínám, že pomník se NEBUDE NIKAM POSOUVAT. S těmito zásadními změnami na návsi souvisí i parkování. Tak, jak jsme my občané byli zvyklí parkovat u pomníku či před obchodem, již nebude možné. Provizorní parkování bude za obchodem Jednota. Současně jsem již zahájil jednání, která by měla v příštím roce vést k vytvoření parkovací plochy na návsi. Chtěl bych zde ještě jednou všechny občany nabádat k zvýšené opatrnosti, než budou chodníky dokončeny, a poděkovat Vám všem za vaši shovívavost a toleranci při ztíženém pohybu přes náves. Děkuji.

Kromě chodníků bych Vás rád informoval i o tom, že v měsíci červenci jsme již dostali železného koně, na kterého jsme získali dotaci z Ministerstva zemědělství. Tento stroj se okamžitě zapojil do těžebních prací v obecních lesích. Je to velký pomocník při boji s kůrovcem. Dále se na konci září podařilo poslat žádost o dotaci z Ministerstva zemědělství na obnovu a odbahnění rybníku v Horním Fořtě. Dalším velkým oříškem, který jsme koncem léta řešili, bylo nové vytápění obecního úřadu. Na jaře přestal fungovat kotel, který budovu obecního úřadu vytápěl přes 40 let. Po dlouhých diskuzích budou od letošního podzimu obec vytápět tepelná čerpadla. Také pracujeme na parcelaci pozemků pro novou výstavbu RD. Z tohoto výčtu lze vidět, že léto, které pro mnohé znamená odpočinek, bylo pro nás velmi hektické a pracovní.

V letních měsících bylo živo i na poli kultury v naší obci. Proběhly tyto akce: 5. ročník Turnaje v malé kopané a 2. ročník Olympiády seniorů a dětí, obecní výlet do ZOO ve Dvoře Králové, pouť sv. Rocha, Vilémovické hody, 3. ročník Turnaje v plážovém volejbale, pietní akt k uctění památky Stanislava Majzlíka v Nových Vilémovicích a Den Fořťáků. O těchto akcích se dočtete více uprostřed tohoto čísla. Chtěl bych zde poděkovat všem lidem a spolkům, kteří se na kultuře v Uhelné jakkoliv podílejí. Mé poděkování také patří p. Editě Kizovské, hospodské v hospůdce na Pelnáři, která svými akcemi pořádanými v létě výrazně přispěla k bohatému kulturnímu vyžití v naší obci. Díky Vám všem je naše obec vnímána jako „kulturní obec“.

Samozřejmě je potřeba se zmínit i o věcech z opačného konce pomyslných pólů úspěchů - neúspěchů. V letošním roce se nám nepodařilo ve spolupráci se spolkem Karla Ditterse z Dittersdorfu uspořádat koncert v kostele sv. Kateřiny v Uhelné. Tento koncert se nakonec konal 19.10. v Tančírňě. Pokusíme se ve vánočním čase opět uspořádat koncert některého z pěveckých sborů, tak pevně věřím, že společně s představeným farností Uhelná nalezneme společnou řeč, aby zdi našeho krásného kostela i nadále slyšely libé tóny nejružnějších hudebních uskupení. Dále se nám nedaří stále dokončit změnu územního plánu, kvůli čemuž nemůžeme např. začít řešit výstavbu kompostárny.

Přeji krásné podzimní dny.

Odpady a odpadové hospodářství obce

Následující dvě stránky bych chtěl věnovat odpadům a odpadovému hospodářství obce Uhelná, a to na základě událostí, které proběhly na konci září. Hned na začátek mi prosím dovolu, abych se omluvil za nepříjemnosti, které vznikly v souvislosti s nevyvezenými popelnicemi. Tuto událost jsem bral jako impuls k uspořádání Hovorů u plotu na téma Odpadové hospodářství a odpady. Jsem velmi potěšen, že o toto téma byl velký zájem z řad Vás občanů, a za to bych vám chtěl poděkovat. Samozřejmě ne každý měl možnost Hovorů u plotu se zúčastnit, a tak se pokusím systém odpadového hospodářství vysvětlit i zde v Uhelnáčku tak, aby se informace dostaly opravdu ke každému z Vás. Odpady jsou celkem citlivé téma nejen v naší obci, ale i v celé republice a troufnu si říci i na celém světě. Proto by měly následující řádky poskytnout základní orientaci v odpadové problematice. Jdeme na to!

Vybraná legislativa v odpadovém hospodářství na úrovni ČR

- Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech
- Zákon č. 477/2001 Sb. o obalech
- Vyhláška č. 503/2004 Sb. (katalog odpadů)
- Obecně závazné vyhlášky obce

Nejdůležitější ustanovení v zákoně, práva a povinnosti

- *Za původce odpadů se považuje obec a to od okamžiku, kdy fyzická osoba odpady odloží na místo k tomu určené. (fyzická osoba není původcem komunálních odpadů)*
- *Fyzické osoby a původci odpadů zapojení do systému obce jsou povinni v souladu s obecně závaznou vyhláškou komunální odpad a odpad podobný komunálními odpady třídit a odkládat odděleně na místa k tomu obci určená.*
- *Obec je povinna zajistit místa pro odkládání veškerého komunálního odpadu produkovaného fyzickými nepodnikajícími osobami na jejím katastrálním území. Obec je povinna zajistit místa pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu, minimálně nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů a biologicky rozložitelných odpadů.*
- *Občan je vázán dodržováním obecně závazné vyhlášky o nakládání s odpady na území obce a obecně musí s odpady nakládat v souladu se zákonem o odpadech*

Základní pojmy

• Komunální odpad

Jedná se o veškerý odpad vznikající činností fyzických osob a subjektů zapojených do systému obce, jehož původcem je obec.

• Domovní odpad

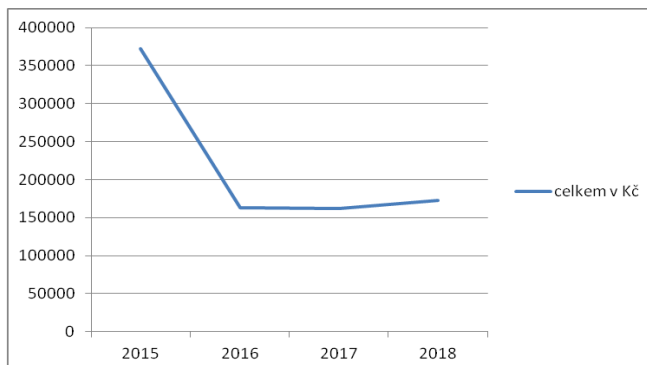
V legislativě není definován. Jedná se o odpad z denní spotřeby domácností. Domovní odpad je součástí komunálního odpadu a je to ta část, která vzniká na území obce a má původ v činnosti fyzických osob (nepodnikatelských subjektů). Domovní odpad je hlavní složkou odpadu komunálního.

Odpadové hospodářství obce Uhelná

- Do r. 2015 sběr separovaného odpadu do kontejnerů
- Od 1.4.2015 zaveden systém sběru tříděného odpadu do pytlů a svozu od domu
- Do konce r. 2015 poplatek za odpady na osobu – 500,- Kč

- Od r. 2016 snížen poplatek na 450,- Kč
- Od 1.4.2019 zavedena evidence třídění odpadů
- V r. 2018 vyvezeno 6,8 tun plastu a 5,22 tun papíru
- Položky, za které obec platí v odpadovém hospodářství – za tříděný odpad, nákup pytlů a PHM, nebezpečný odpad a objemný odpad, směsný komunální odpad a jiné náklady spojené přímo s odpadem
- Příjmy spojené s odpadovým hospodářstvím – příspěvek z EKO-KOMU, výběr poplatků od podnikatelů a fyzických osob
- S přechodem na pytlový svoz výrazná finanční úspora.

Graf č. 1 – úspora nákladů zavedením pytlového svazu

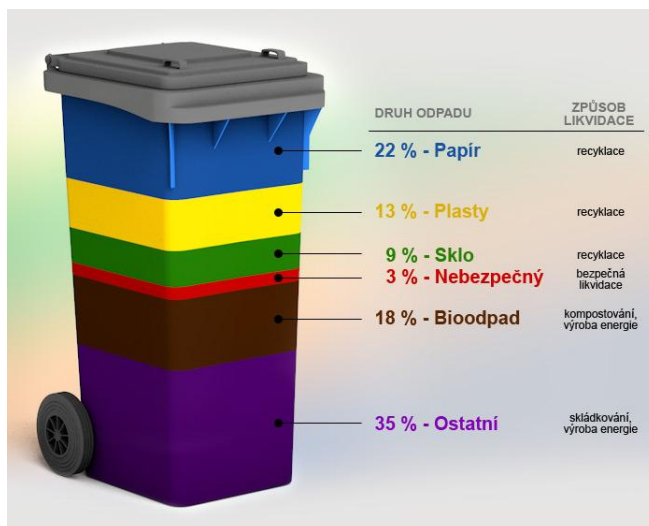
Odpad vznikající v domácnosti

- 1) **Využitelný** - Tradičně se mezi tento odpad řadí papír, sklo, plasty, kovy, nově nápojové kartony a odpad ze zeleně (bioodpad).
- 2) **Objemný** - Odpad, který se pro svoje rozměry nebo hmotnost nevejde do klasické nádoby na odpad (používání kontejnerů – sběrné dvory) např. části nábytku, podlahové krytiny,
- 3) **Nebezpečný** - odpad, který obsahuje jednu nebo více složek nebezpečných pro lidské zdraví nebo pro ŽP nebo má alespoň jednu nebezpečnou vlastnost (barvy, laky a lepidla)
- 4) **Směsný** - Odpad, který by měl po vytrídění předchozích složek skončit v popelnici.

Z pravidelně prováděných rozborů domovního odpadu však vyplývá, že:

Zajímavosti

- 841 601 tun obalových odpadů se vytrídilo v ČR v r. 2018
- 415 385 tun obalového papíru bylo v r. 2018 využito a recyklováno což je 85% papírových obalů
- 161 425 tun obalového skla bylo v minulém roce využito a recyklováno což je 77% skleněných obalů
- 168 802 tun obalových plastů bylo v minulém roce využito a recyklováno což je 67% plastových obalů

Rozložení odpadu

Ohryzek jablka až 20 dní; slupka od banánu 3 – 6 měsíců; list papíru 2 – 5 měsíců, pomerančová kůra 6 měsíců až 1,5 roku, vlněná ponožka 1 – 2 roky, plechovka 5 – 15 let, krabice od mléka 6 – 10 let, cigarety 10 – 20 let, igelitová taška 20 – 30 let, plastový kelímek 50 – 80 let, PET láhev 100 let, sklo nikdy (možná 3000 let), kus polystyrenu nikdy.

Jde opravdu o třídění nebo o šikanu?

V pátek 27. 9. 2019 došlo k incidentu, při kterém nebylo vyvezeno na čtyři desítky popelnic. Tento incident byl pravděpodobně vyvolán svévolným jednáním zaměstnankyně obce, která k takové činnosti nebyla oprávněna, ani dostatečně kvalifikována a ani náležitě vyškolená. Vzhledem k nepřítomnosti starosty v době incidentu se rozhořčení občané obraceli přímo na zastupitele, kteří se danou situací snažili přímo řešit. Při tom jedna zastupitelka byla přímo veřejně vyzvána zaměstnankyní obce, že jestli není s jejím jednáním spokojena, že má složit mandát. Takové chování zaměstnance k řádně zvolenému členu zastupitelstva je nepřípustné. Zaměstnanec je odpovědný starostovi a ten je odpovědný zastupitelstvu. Zaměstnanci jsou nepřímo zodpovědní zastupitelstvu a ne naopak.

V následujících dnech část zastupitelů řešila vzniklou situaci přímo se starostou, kterému navrhovali svolat mimořádné zasedání zastupitelstva. Starosta po upozornění, že je za zaměstnance obce odpovědný, slíbil udělat přítrž svévolnému jednání zaměstnankyně. Místo aby starosta informoval zastupitele o krocích, které podnikl k nápravě, přestal se zastupiteli úplně komunikovat. Zastupitelé se potom obrátili na místostarostu, který navrhl neformální setkání občanů s vedením obce, kde se vzniklá situace měla projednat.

Při projednávání situace na setkání občanů se vedení snažilo své jednání spíše ospravedlnit než omluvit. Správná omluva se skládá se tří částí, a sice projevením lítosti, přijmutí odpovědnosti a hlavně snahou o nápravu. Na diskuzi sice byla částečně projevena lítost, ale přijmutí odpovědnosti a snaha o nápravu nejen že nebyla ani naznačena, ale naopak bylo potvrzeno, že se v takovém jednání hodlá pokračovat. Takové jednání je a bude minimálně v rozporu se zákonem o odpadech a hlavně v rozporu s obecně závaznou vyhláškou č. 2/2015. Obec, která požaduje dodržování vyhlášek po svých občanech, musí být schopna svoje vlastní vyhlášky taktéž dodržovat. Zaměstnanci, případně úředníci obce nejsou oprávněni svévolně trestat a šikanovat občany. Pokud je podezření, že dochází v jakémkoli úseku výkonu samosprávy k přestupkům, má obec k dispozici celý byrokratický aparát k řádnému řešení takových situací.

Dana Borůvková

Třídění odpadu má samozřejmě smysl, ale není všemocné

V současné době jsou nejobjemnější složkou domovního odpadu jednoznačně obaly. Abychom zmírnili dopady mnohdy až nerozvážného obalového hospodářství, je naší morální i zákonnou povinností umožnit, aby se z těchto materiálu staly buď druhotné suroviny, nebo alespoň, aby jejich likvidace co nejméně devastovala životní prostředí.

Obalové materiály lze zjednodušeně rozdělit do čtyř základních skupin. První skupiny tvoří **plasty**. Nesporná výhoda výroby plastů je nízká energetická i ekonomická náročnost, nízká hmotnost a velká variabilita. Největší problém plastových obalů nastává, když přestanou plnit svůj účel. Využití plastů jako druhotného materiálu je velmi omezené a použití výrobku z recyklovaného plastu pouze oddálíme proces jeho konečné likvidace. Z PET lahvě je prakticky nemožné vyrobit znovu PET lahev, už jenom kvůli přísným hygienickým limitům. Recyklovaný plast se uplatňuje převážně ve stavebnictví. Z celého objemu vytríděného plastu se jako druhotná surovina použije pouhá třetina. Dvě třetiny končí na skládkách nebo spalovnách.

Jediná možnost, jak snížit celkový objem finálního plastového odpadu je, pokud možno, se vyhnout výrobkům, které jsou obaleny plasty. Naše obec se nachází v čistém prostředí Rychlebských hor, vodní zdroje jsou zde minimálně znečištěné, stejně spousta obyvatel dává přednost balené pitné vodě, protože kohoutková voda se jeví jako nedostatečně kvalitní. Obaly od ochucených i neochucených vod mají nejvýznamnější podíl v plastovém odpadu. Spousta z nich navíc nelze dále recyklovat. Jedná se hlavně o hnědé pивní plastové láhve a džusy v průhledných plastových láhvích. Do takových materiálů jsou přidávány

aditiva, která zabraňují zkažení obsahu, a které znemožňují následné využití jako druhotné suroviny.

Další skupinou jsou obaly vyrobené z **papíru**. Tyto obaly jsou většinou energeticky náročnější na výrobu, ale je snadnější jejich recyklace a také konečná likvidace.

Samostatnou kapitolou jsou obaly **kombinované**, označeny C/xx. S výjimkou tetrapaků, které se již nyní dají recyklovat, se kombinované obaly recyklovat nedají.

Obaly vyrobené z **hliníku** jsou pro životní největší zátěž už při samotné výrobě, protože při výrobě jedné tuny hliníku vznikne až tři tuny velmi nebezpečného odpadu. Tenkostěnný hliníkový obal (například obal od taveného sýra) není možné dále recyklovat, protože při recyklaci shoří.

Mezi klasické obaly, hlavně tekutin, se řadí **sklo**. To můžeme ještě rozdělit na vratné a nevratné obaly. Z hlediska přístupu k životnímu prostředí jsou stále vratné skleněné obaly nejšetrnější. Podle několika studií je výhodnost tohoto obalu nezpochybnitelná až do vzdálenosti 400 km mezi koncovým odběratelem a výrobcem. Do výhodnosti je započítána i vyšší hmotnost, a tím zvýšené energetické náklady na dopravu, tak i náklady na čištění obalů. Bohužel vratné obaly jsou na ústupu a začínají se upřednostňovat skleněné obaly nevratné. Naštěstí sklo je cenná surovina, která se dá téměř donekonečna recyklovat, přičemž na nový skleněný obal se dá použít až 70% recyklovaného skla.

Recyklace je ovšem hlavně výhodný byznys. V minulosti deset významných výrobců obalů založilo akciovou společnost EKO-KOM. V našem právním systému má státem garantované monopolní postavení a úspěšným lobbingem se brání konkurenci. EKO-KOM vybere od výrobců obalů jeden až dvě miliardy, vybrané peníze mají sloužit hlavně na sběr, třídění a recyklaci těchto obalů. Společnost nemůže rozdělovat dividendy a akcie lze převést pouze s omezením. Rozdíl mezi tím, co společnost vybere a vyplatí, bylo v roce 2015 350 miliónů korun. Kromě výplat 64 zaměstnanců nelze z výroční zprávy zjistit, za co firma svůj zisk vlastně utrácí. Lze pouze doufat, že za jejími zájmy nejsou pouze výhodné zisky. Právě ústup od vratných skleněných obalů a nástup nevratných obalů zvyšuje společnosti zajímavé zisky.

Jak se tedy chovat šetrně k životnímu prostředí? Nejtěžší složkou v komunálním odpadu v naší obci je zbytkový popel z tuhých paliv sloužících k vytápění. Popelnatost nejčastějšího tuhého paliva -- hnědého uhlí -- je přibližně 10%. Pokud v obci dvě třetiny domácností průměrně protopí pět tun hnědého uhlí, dostaneme se zhruba na 40 tun popela ročně za celou obec. Obec by v tomto směru měla podporovat a případně i realizovat jiné druhy vytápění než pálení hnědého uhlí, které navíc bude pravděpodobně v příštích deseti letech staženo definitivně z maloobchodního trhu.

Co se týče obalů, tak nejlepší obal je žádný obal. Toho lze převážně využít u spotřeby pitné vody, které je garantem samotná obec. Vratný skleněný obal je stále nejšetrnější k životnímu prostředí. Ani nevratný skleněný obal si nevede významně špatně, protože se dá dobře a neustále dokola recyklovat. Dále v pomyslném žebříčku jsou papírové a plastové (myšleno ty, které se dají recyklovat) obaly. Na posledním místě se zcela určitě nachází hliník, jehož výroba je energeticky nejnáročnější a navíc toxická.

Pro samotnou recyklaci je nejdůležitější čistota druhotné suroviny. Největší nebezpečí představuje kontaminace tříděného odpadu nevhodným materiálem. Pokud si nejste jisti, že třídíte správně, raději odpadek netřídíte a odložte ho směsného komunálního odpadu. Tříděný odpad jde sice na dotřídňovací linku, ale například mastnotou znečištěná jedna PET lahev se na dotřídňovací lince nerozpozná a znehodnotí celou dávku. Úlomky stavebního (fasádní, podlahový) polystyrenu jsou mnohdy k nerozeznání od polystyrenu obalového. Na rozdíl od obalového polystyrenu ale obsahují vysoce karcinogenní látky, které se do něj přidávají jako zpomalovače hoření. Takový polystyren samozřejmě do separovaného odpadu nepatří a jeho odložení do vytríděného plastu je dokonce sankcionováno pokutou až do výše 50 000,- Kč. I

toto jsou hlavní důvody, proč Ministerstvo vnitra nedoporučuje, aby obce sankcionovaly občany za nedostatečně vytríděný odpad.

Třídíme raději méně, ale o to kvalitněji!

Dana Borůvková

Reakce na výše uvedený článek.

Na tomto místě bych rád reagoval na výše uvedené příspěvky. Pravdou je, že nejlepší odpad je ten, který vůbec nevznikne. Avšak v době „obalové“ a „plastové“ si úplně nedokážu představit 4 člennou domácnost, které nevznikne žádný odpad. Myslím si, že každá domácnost vyprodukuje nějaké množství jak směšného, tak tříděného odpadu byť minimálního. Můžeme se zde zveřejňovat nejrůznější názory na odpady a jejich (ne)třídění, ale základním kamenem v otázce odpadů je zákon o odpadech, podle kterého se my jako obec musíme řídit. A ač se zdá, že problém s odpady vyvstal až nyní, kdy větší části občanům, nebyla vyvezena popelnice z důvodů, že v popelnici bylo „něco“ co do ní nepatří, tak třídění odpadu má v naší republice již dlouholetou tradici. Mnozí si možná vzpomenou ještě na školní nebo pionýrské brigády, zaměřené na sběr papíru či hliníku. Následně se začaly objevovat kontejnery na sklo a později i na plast a PET láhve. Nejnověji se objevily i specializované nádoby na elektroodpad, bioodpad, či oleje. V naší republice roste i celkový objem vytríděného odpadu. Zatímco v roce 2000 podle statistik Eko-komu průměrný Čech vytrídil 12,4 kilogramu odpadu a odpad třídilo pouze 38 % obyvatel, v současné době to je již 42,3 kilogramu na osobu a třídí již 72 %. Často se setkávám s názorem „pokud si zaplatím poplatek za odvoz, můžu dát do popelnice co chci“. Ano, ale pokud bych měl však dávat do popelnice vše, co mě napadne, náklady na svoz budou mnohem vyšší a poplatek na osobu nebude 450 Kč, ale daleko vyšší. To asi nechce nikdo z nás. Náklady na svoz komunálního odpadu jsou vysoké, obec platí m.j. za odvezenou tunu, tzn., nemůžeme vysypat do popelnice např. plevel ze zahrádek. Směsný odpad (v popelnicích) je mnohonásobně dražší než tříděný odpad. Tak proč zbytečně platit za odpad, který se dá vytrídít.

Bohužel velká revoluce v odpadovém hospodářství nás čeká od roku 2024. Evropa navrhuje omezení skládkování na 10 % až od roku 2030. ČR má jako jedna z pouhých šesti zemí EU již v zákoně dokonce zákaz skládkování (SKO), a to už k roku 2024, tedy o šest let dříve než EU navrhuje omezení. Navíc vládní pozměňovací zákon počítá se zdražením poplatků skoro na čtyřnásobek. Proč, když odpady na skládky stejně nebudou moci být? Kdo to zaplatí je jasné, občané. S navrhovanou mírou zdražení nesouhlasí ani obce či svazky obcí. Mimo jiné se také počítá s adresným sběrem odpadů od občanů a tento systém naše obec zavedla jako první v našem mikroregionu Javornicko. Ale obec není ta, která tvoří a schvaluje zákony, my se zákonem musíme řídit! Pokud nechceme za odpady my všichni platit nehorázné sumy, musíme pečlivě zvážit, co do popelnice vyhodit, tj. vyhazování suti, bioodpadů, papírů, skla, kovů, plastů, nebezpečných odpadů (zkrátka všeho, co do popelnice nepatří). I když budeme sebelépe třídít, náklady obce nesnížíme, ale mohou zůstat stejné či mírně zvýšené i po zákonných změnách.

Zdeněk Hořava

Turnaj v malé kopané

I v letošním roce se nám podařilo navázat na úspěšné 4 ročníky Turnaje v malé kopané. Letošní jubilejní 5. ročník se konal stejně jako v loňském roce 5.7.2019, a to kvůli množství kulturních akcí, které se v červnu konaly v našem okolí. Letošní tradiční turnaj po dlouhé době doprovázel i 2. ročník Olympiády seniorů s dětmi. Co se týče samotného turnaje, tak bohužel musím říci, že letos zájem o fotbal ze strany družstev nebyl tak vysoký jako v loňském roce. Oproti předešlým letům, se turnaje letos zúčastnila pouze 4 družstva, což je o 3 družstva méně než v r. 2018 nebo 2017. Proto herní systém byl hned od začátku jasný, utká se každý s každým. Hrál se stejně jak v předešlých ročnících, kdy v poli byli 4 hráči a jeden brankář. Kvůli menší účasti a chladnějšímu počasí jsme prodloužili dobu trvání jednoho hracího poločasu na 15 minut. Letošního turnaje se zúčastnili loňští vítězové - Kůrovci z Javorníku, dále družstvo z Uhelny pod vedením Jiřího Motyčáka, které nechybělo doposud na žádném turnaji. Dále pak již po třetí Dostihoví krocani a letos nově družstvo „Černých panterů“. Troufnu si říci, že to byl jeden z nejvyrovnanějších turnajů, což dokazuje i nízký počet vstřelených gólů a minimální rozdíly mezi vstřelenými a obdrženy góly. A tak letos o vítězi rozhodl až součet všech vstřelených branek a všech obdržených branek. Díky tomu turnaj vyhrálo družstvo Jiřího Motyčáka. Naposledy na nejvyšší stupeň toto družstvo dosáhlo v r. 2016. Za reprezentaci naší obce bych chtěl poděkovat jak Jiřímu Motyčákovi, tak celému jeho týmu. Na druhém místě se umístili Dostihoví krocani a na třetím loňští vítězové Kůrovci. Bramborovou medaili pak obdrželi Černí panterři. Zajímavostí je, že ani jednou neprohráli v základní hrací době. Individuální ocenění dostali: nejlepší hráč – Pavel Šárník (Uhelná), nejlepší střelec – L. Jaroš (Kůrovci), nejlepší brankář – Vladimír Taraba (Černí panterři).

č. zápasu	zápas	výsledek
1	Dostihoví krocani x Uhelná	3:2
2	Černí panterři x Kůrovci	1:1 (2:3)
3	Černí panterři x Uhelná	2:2 (2:3)
4	Dostihoví krocani x Uhelná	2:3
5	Černí panterři x Dostihoví krocani	2:2 (2:3)
6	Kůrovci x Uhelná	1:3

Letošního turnaje se zúčastnili loňští vítězové - Kůrovci z Javorníku, dále družstvo z Uhelny pod vedením Jiřího Motyčáka, které nechybělo doposud na žádném turnaji. Dále pak již po třetí Dostihoví krocani a letos nově družstvo „Černých panterů“. Troufnu si říci, že to byl jeden z nejvyrovnanějších turnajů, což dokazuje i nízký počet vstřelených gólů a minimální rozdíly mezi vstřelenými a obdrženy góly. A tak letos o vítězi rozhodl až součet všech vstřelených branek a všech obdržených branek. Díky tomu turnaj vyhrálo družstvo Jiřího Motyčáka. Naposledy na nejvyšší stupeň toto družstvo dosáhlo v r. 2016. Za reprezentaci naší obce bych chtěl poděkovat jak Jiřímu Motyčákovi, tak celému jeho týmu. Na druhém místě se umístili Dostihoví krocani a na třetím loňští vítězové Kůrovci. Bramborovou medaili pak obdrželi Černí panterři. Zajímavostí je, že ani jednou neprohráli v základní hrací době. Individuální ocenění dostali: nejlepší hráč – Pavel Šárník (Uhelná), nejlepší střelec – L. Jaroš (Kůrovci), nejlepší brankář – Vladimír Taraba (Černí panterři).

Jak jsem již zmínil, tak souběžně s turnajem probíhal 2. ročník Olympiády seniorů s dětmi, kdy jednotlivci v obou kategoriích soutěžili v 8 připravených disciplínách. Jednalo se například o jízdu na kole, skákání v pytli, hod míčkem do tlamy, hod míčkem do plechovek apod. Celá olympiáda trvala přibližně 3 hodiny. Jsem velmi rád, že se těchto soutěží zúčastnilo velké množství jak z řad našich seniorů tak i z řad našich dětí. V kategorii seniorů na 1 místě skončil Zdeněk Juřík, 2. Místo obsadila Eliška Procházková a 3. Místo Jaromír Chalabala. Olympiádu v kategorii dětí vyhrál Jakub Machálek. Dále během dne proběhli soutěže jako např. pro děvčata hod vařečkou, chlapy zas soutěžili kdo nejdál dohodí kladivem.

Součástí fotbalového turnaje byly doprovodné akce, např. skákací hrad pro děti zdarma. Hráči i diváci si mohli zahrát fotbalové šipky a letos již po druhé aquazorbing, což byla koule v bazénu. Dále děti mohli navštívit skákací hrad nebo malování na obličej. O to, aby bylo co pít a co jíst, se starali dobrovolníci naší obce z řad občanů a zastupitelů. K tanci a poslechu hrál Dj. Ivo Petřkovský a vše dokumentoval Petr Sáblik. O další zábavu se postaralo vystoupení Mužoretek ze Skorošic a nebo vystoupení skupiny Silesian Country band. Na tomto místě chci i letos poděkovat všem pracovníkům obecního úřadu, občanům, zastupitelům a všem, kteří se na akci jakkoliv podíleli a taky Vám všem, kteří jste přišli strávit začátek prázdnin na hřišti.

Zdeněk Hořava

Turnaj v plážovém volejbale

I v letošním roce se podařilo uspořádat dvě sportovní akce během letního období. Kromě turnaje v malé kopané letos proběhl již 3. ročník Turnaje plážového volejbalu, který se již tradičně pořádá poslední víkend o prázdninách a slouží jako malé sportovní rozloučení s létem. 3. ročník turnaje připadl na 31.8.2019. Letošního

č. zápasu	zápas	1. set	2. set	3. set
1	Uhelná x Skorošice	13:21	16:21	
2	Javorník x Javorník 2	17:21	21:16	21:12
3	Javorník x Skorošice	21:19	21:19	
4	Uhelná x Javorník 2	16:21	18:21	
5	Javorník 2 x Skorošice	17:21	21:14	14:21
6	Uhelná x Javorník	20:22	13:21	

turnaje se zúčastnily čtyři týmy, což bylo o jeden tým méně než v 1. a 2. ročníku. Na druhou stranu jsem rád, že se podařilo sestavit tým za naši obec, což se v loňském turnaji nepodařilo. Za naši obec hráli Marcela Ringová, Žaneta Procházková, Ladislav Procházka a já. V tomto sportovním klání kromě Uhelne nechybělo již tradičně družstvo ze Skorošic a letos se podařilo Javorníku sestavit družstva dvě. Oproti loňskému nepříznivému počasí bylo letos přívětivé, tak místo loňské zimy nás slunce hrálo od samého rána. Podle určeného herního systému jednotlivé týmy musely být čtyřčlenné a smíšené. Hned na začátku proběhlo rozlosování čísel. Jeden zápas se hrál na dva sety do 21 bodů s tím, že v případě stavu 20:20 musel být set vyhrán o 2 body. Aby turnaj byl spravedlivý, tak jednotlivé týmy hrály každý s každým. V případě remízy 1:1 se hrál

třetí set také do 21 bodů. Dále je nutné říci, že za vyhraný zápas byly 3 body, za remízu po 1 bodu a za vyhraný třetí set získal výherce bod navíc. Letošní konečné pořadí rozhodl až součet vyhraných a prohraných setů za celý turnaj. Na čtvrtém místě se třemi prohrami se umístilo družstvo z Uhelne. Myslím si, že se vztyčenou hlavou, protože jsme v tomto složení hráli poprvé. O druhém a třetím místě rozhodl až vzájemný zápas, protože oba týmy

měli shodně 5 bodů. Takže na třetím místě se umístilo družstvo Javorník 2 a na druhém místě skončili loňští obhájci vítězství, a to družstvo ze Skorošic. Vítězem se letos suverénně stalo

družstvo Javorníku 1. Chtěl bych poděkovat všem za účast a za krásnou atmosféru, která doprovázela celý 3. ročník Turnaje v plážovém volejbale o pohár starosty a ještě jednou gratuluju vítězům.

Zdeněk Hořava

Den Fořťáků

Den Fořťáků se stal pravidelnou akcí spolku Pumr Horní Fořt, která nahradila „Kácení máje“. Letos se konal třetí ročník. Konečně se na nás po letech v den akce usmálo sluníčko, a tak jsme se s optimismem pustili do práce. Jako každý rok se dopoledne sešla mužská část spolku, aby připravila vše potřebné na odpolední akci. Pak se přidala i ženská část a kdekdo se divil, kolik je ve Fořtě lidí a kolik se jich na vsi neustále hemží.

Letos jsme obměnili nabízené pochutiny, naše oblíbené makrely samozřejmě zůstaly, ale nově jsme do menu zařadili fořťáckou bramboračku a halušky. Kuchařky a kuchaři je v několika várkách vařili s lehkou obavou, jestli budou vyhovovat gustu jedlíků. Odpoledne na akci pak s radostí sledovali, jak návštěvníkům chutná. Jako každý rok, tak i letos se pekly slané i sladké mlsky, které mohli hosté ochutnat jako i v předchozích letech zdarma. I v tomto sortimentu jsme letos měli inovaci, s chlebovými dorty se blýsknul Honza a sklídl velký obdiv.

Mám velkou radost, že se letos pustili do práce při „Dni Fořťáků“ naši mladí členové. Gabča se Zuzkou připravily kolo štěstí a pořádně to s ním roztočily, Petr s Luděkem se vzorně postarali o hry pro děti a jejich vyhodnocení. U piva a alkoholu opět vládla Míša. O výdej pokrmů se podělili jako každý rok osvědčení rožniči, topiči, ohříváči a servírovači. Letos jsme dokonce zásluhou Jožky také vařili výbornou kávu v pořádném kávovaru.

Bavili a veselili jsme se do pozdních večerních hodin a před odchodem na kutě jsme samozřejmě vzorně uhasili oheň. Druhý den dopoledne jsme vše uklidili a v poledne jsme se společně u altánku napravili fořťáckou bramboračkou. Věřím, že se akce Fořťáků všem líbila a už nyní se s námi těší na další.

Obci Uhelná opět děkujeme za bezplatné zapůjčení potřebného inventáře.

Na závěr děkuji všem, kteří se zasloužili o zdárný průběh akce.

Milena Husovská

Výlet do ZOO ve Dvoře Králové

Léto patří k těm nejlepším a nejzajímavějším měsícům roku - dovolené, odpočinek a různé cestování. Obec Uhelná pořádala zájezd do Safari parku ve Dvoře Králové. Vyjíždělo se ráno z Uhelny a Javorníku přes Polsko. Počasí bylo ideální, teplo, slunečno. Vedoucí zájezdu Marcela Ringová všechny srdečně přivítala a popřála krásně strávený den v ZOO. Když jsme dojeli na místo, Zdeněk Hořava, starosta obce Uhelny, společně s Marcelou Ringovou obstaral vstupenky a mapy. Vstoupili jsme bránou do areálu a prohlídka Safari mohla začít. Jdeme

společně na vyhlídkovou jízdu safaribusem, protože afrika truck byl na celý den obsazený. Cestou jsme pozorovali výběhy se zvířaty. Všechny zaujalo mládě hrocha, které se koupalo ve vodě s rodiči. „Nádherný pohled, to jsem ještě neviděla,“ volala návštěvnice ZOO. Společně jsme si zašli na oběd a pokračovali dál.

Během celých prázdnin probíhalo Africké léto plné africké hudby. Měli jsme příležitost zhlédnout vystoupení dvou hudebních a tanečních skupin, které bylo oceněno velkým aplausem. Čas běží a náš výlet se krátí, pomaličku se vracíme k autobusu a nastupujeme. Předseda kulturní komise Marcela Ringová se v autobuse ujala slova a všem přítomným poděkovala za skvěle strávený den. „Líbilo se nám to! Děkujeme, že jsme mohli jet s vámi a společně si užít den,“ sdělují občané nedalekého Javorníku. Děkujeme obci Uhelná za podporu těchto akcí a tímto zveme ostatní k dalšímu společnému výletu. *Michal Zajonc*

31. Vilémovické hody

Jak jste byli informováni mobilním rozhlasem, konaly se 17.srpna 31.Vilémovické hody, které pořádá Spolek Nové Vilémovice s finanční podporou Obce Uhelná.

Každoročně se z Uhelňáčku dozvídáte, jak to všechno probíhá – polní mše, průvod, zapálení ohně a zábava. Já bych vás chtěla letos upozornit na oděvy objevující se na účastnících průvodu.

Tak, jak se celé pohraničí zalidňovalo příchozími z různých koutů Československa, tak jsou kroje v našem průvodu z různých folklorních oblastí i svérazu. Paní Hana Dopitová zásobuje hodovníky kroji jižní Moravy, které získala ve svém mládí od tetiček, babiček a známých zvláště v její rodné obci Rohatec. Já oblékám hodovníky zase do krojů severní Moravy z Orlové a oblasti Lašska, které jsem uchránila před likvidací po vyřazení z užívání Folklórním souborem. Staré části krojů vyžadují neustálou péči a údržbu. Protože se řady krojovaných hodovníků stále rozšiřují, snažíme se jednodušší kroje, hlavně mužské, došít. Někteří chalupáři si dokonce ušili své vlastní „kroje“.

Proto je náš průvod tak barevný, veselý a zábavný. Přijďte se podívat.

Děkujeme všem obyvatelům a chalupářům Nových Vilémovic za vynikající přípravu letošních hodů. Všichni jsme si naše 31. Hody užili a už se těšíme na ty 32.

Obnovené "nebe" text Hana Kloudová, foto Miroslav Machalec

Aktivitou chalupářů bylo v tomto roce obnoveno „NEBE“ u kříže nad Vilémkami směrem k Červenému Dolu.

Původní nápis vzal za své působením přírody a i když jej členové spolku ošetřili, další zkrášení místa u kříže nevydržel. Proto byl nápis v tomto roce vyměněn za nový. Věříme, že přispěje k obnovení kouzla této části Vilémek.

Mateřská škola

Informace z Mateřské školky

Nový školní rok jsme zahájili v pondělí 2. září. Před dveřmi na dvorku nás vítaly veliké, krásné, dřevěné pastelky, které ještě nyní zdobí vchod do naší školky. Toto překvapení spolu s další výzdobou pro děti připravila paní učitelka Nemeškalová. Moc jí za to děkuji. Zapsáno máme 25 dětí, z toho 8 dětí plní povinnou předškolní docházku. Novinkou je provoz školky již od 6.00 hodin. V měsíci září proběhla informativní schůzka pro rodiče dětí, na které jsme projednali organizaci školního roku a společné aktivity. Rodiče mají i nadále zájem o kurz plavání a návštěvy sauny. Na měsíc říjen připravujeme společné tvořivé odpoledne, které se uskuteční v mateřské škole. Bude to „Bramborovo-mrkvový den“ s ochutnávkou pochutin připravených z uvedených ingrediencí. Už se moc těšíme.

V kuchyni se vaří i pro cizí strážníky. Oběd stojí 63,- Kč. Nyní je zapotřebí, aby měl každý strážník 2 jídlonosiče. Naplněný jídlonosič se vydává od 11.00 hodin, prázdný zůstává do druhého dne v MŠ. Pokud si někdo nechce kupovat druhý jídlonosič, donese ho ráno do 8:00 hod. Doufáme, že tento systém urychlí organizaci výdeje stravy. Děkuje za pochopení.

Měsíc nového školního roku máme úspěšně za sebou. Děti si po prázdninách za tuto dobu zase přivykaly našim „školkovým“ pravidlům a harmonogramu dne. Těšíme se na společné zážitky s dětmi i rodiči a budeme rádi i za kontakt s Vámi, občany, na řadě různých akcí např.: na lampiónovém průvodu, na vánočních trzích, při tradičních oslavách masopustu, na dětském maškarním plese apod.

Pokud máte zájem sledovat dění v mateřské škole, můžete navštívit i naše facebookové stránky „Mateřská škola Uhelná“.

Bc. Renata Franková

Gratulujeme všem jubilantům, kteří
v těchto měsících oslaví svá
významná výročí.

Přejeme hodně zdraví, štěstí a osobní
spokojenosti do dalších let...

ROZLOUČILI JSME SE

s panem

Zdeňkem Dopitou

Důležité kontakty

starosta obce

Bc. Zdeněk Hořava

tel.: +420 584 433 022

mobil: +420 737 241 045

e-mail: starosta@uhelna.cz

Obecní úřad

tel.: +420 584 433 022

e-mail: uhelna@uhelna.cz

Policie – 158

Hasiči – 150

Záchranná služba – 155

Tísňová linka – 112

Hospůdka na Pelnáři

777 038 557

Hostinec Na Návsí

724 300 666

Česká pošta Javorník:

584 440 085

Česká spořitelna a.s.

584 440 221

Nemocnice Jeseník

584 458 411

Plavecký bazén Javorník

584 440 622

Úřad práce detaš. prac. Javorník

950 121 551

Úřad práce, odbor státní soc. podpory

584 440 307

Zámek Jánský Vrch

584 440 286

Knihovna Rudolfa Zuberu

584 440 168

Kulturní středisko Javorník

584 440 276

Praktický lékař Mudr. Jiří Albrecht

773 037 949

Praktický lékař Mudr. Stanislav Fritz

584 440 352

Praktický lékař Mudr. Lea Blahníková

584 452 216

Dětská ambulance Mudr. Joanidis Panajotis

732 323 241

Zubní ambulance Mudr. Karel Michálka

722 023 335

Jubilanti

Červenec

Otruba Josef	74
Biliková Jana	66
Grajová Božena	62
Stavinoha Rostislav	72

srpen

Gura Miroslav	64
Dubčík Antonín	80
Juřík Zdeněk	69
Daniel František	64
Kutláková Marta	76
Osmančíková Vlasta	80
Kristenová Karla	81
Husovský Josef	70
Franková Anna	71
Navrátilová Tasula	66
Ketner Emilán	81

září

Šoltézová Marta	91
Řing Josef	67
Červenka Jaroslav	62
Juřík Ludvík	72
Kašpárek Rostislav	69
Procházka Jaroslav	77
Lindnerová Marie	74
Mařová Marie	67
Škoda Antonín	76
Hauke Marie	72
Horňáková Juliána	84
Bartsch Helmut	86
Galová Drahomíra	73

Poděkování

Obec Uhelna děkuje p. Vlastě Juříkové za zalévání muškátu na hřišti. P. Jitce Křakovjanové a p. Janě Barabášové za vyplevelení a ostříhání květinových záhonů v novém parku na návsi. P. Petru Bulgurisovi za vysázení listnatých stromů pod střelnici. Děkuje moc si toho vážíme!

Koncerty

- **Středa 23.10. v 17:00** – hrátky s hudbou 2019, kaple Jeseník
- **Středa 23.10. v 19:00** – Komorní koncert pěveckého sboru, sál PLL v Jeseníku, vstupné 80,- Kč
- **Neděle 27.10. v 15:00** – Koncert české státnosti – Moravská filharmonie Olomouc, sál PLL Jeseník, vstupné 180,- Kč
- **Sobota 9.11. v 17:00** – Brass band šohaj, sál PLL, Jeseník
- **Sobota 30.11. v 16:00** – Benefiční adventní koncert v Tančárně
- **Neděle 1.12. v 19:00** – Aneta Langerová, MěKS Javorník, vstupné 450 – 490,- Kč
- **Úterý 10.12. v 18:00** – Vánoční koncert Josefa Vágnera, sál PLL Jeseník, vstupné 190,- Kč

Divadlo

- **Čtvrtek 24.10. v 16:15** – pohádková babička, Herna Sofie Jeseník, vstupné 50,- Kč
- **Čtvrtek 24.10. v 19:00** – Hra Ani za milion!, MěKS Javorník, vstupné 200 – 250,- Kč
- **Čtvrtek 24.10. v 19:00** – hra Znovu a líp, Divadlo Petra Bezruče, Jeseník, vstupné 380,- Kč
- **Čtvrtek 7.11. v 19:00** – Bratři Ebenové, Divadlo Petra Bezruče Jeseník, vstupné 520 – 590,- Kč
- **Sobota 30.11. v 19:00** – Celloween, Divadlo Petra Bezruče, Jeseník, vstupné 220 – 250,- Kč
- **Čtvrtek 19.12. v 19:00** – Vánoční sen Radima Schwaba, Divadlo Petra Bezruče, Jeseník, vstupné 200 – 450,- Kč

Ostatní

- **Středa 23.10. v 18:30** – swingová Tančírna ve Wiener Kaffehaus
- **Pátek 25.10. v 19:00** – Halloween, zábavná akce pro rodiny s dětmi, Jeseník
- **Středa 30.10. v 19:00** - Srí Lanka, cestopisný pořad, sál PLL Jeseník, vstup 60,- Kč
- **Sobota 2.11. v 20:00** – nejen hudební dílo Zvíře jménem Podzim na Rejvízu, Penzion Rejvív
- **Sobota 2.11. v 9:00** – 2. ročník Českoveského krosu, obec Česká Ves
- **Sobota 16.11. v 10:00** – Podzimní Restaurant day v Jeseníku
- **Středa 6.11. v 18:00** – Přednáška: Poslední sbohem aneb pohřbívání od pravěku po současnost, sál v MěKS Javorník, vstupné dobrovolné
- **Čtvrtek v 17:00** – 30 let sametové revoluce s kapelou BBZde, sál CSA Jeseník
- **Sobota 9.11. v 14:00** – Autorské čtení Aleše Dostála – Všichni psi mého života, Tančírna
- **Neděle 10.11. v 14:00** – Křest a čtení z knihy Víta Lucuka – tíživá svědectví, Tančírna
- **Neděle 24.11. od 12:00** – Vánoční trhy a rozsvícení vánočního stromu v Javorníku
- **Neděle 8.12.** – Vánoční jarmark v Tančárně
- **Sobota 21.12. v 14:00** – Vepřové hody v Javorníku

REDAKCE NEODPOVÍDÁ ZA OBSAH ČLÁNKŮ JEDNOTLIVÝCH AUTORŮ

UZÁVĚRKA UHELŇÁČKU Č. 5 BUDE 25.11.2019